
ERMENİSTAN-İRAN ARASINDA BAHAR HAVASI

04.08.2017

Agos 04 Ağustos 2017

Ermenistan Cumhurbaşkanı Serj Sarkisyan İranın önemli reformist gazetelerinden sayılan Sharghin (Şark-Doğu) sorularını yanıtladı.

Yüzyıllardır İran ile Ermenistanın özel bir ilişkisi olduğunu vurgulayan Sarkisyan, son dönemdeki ilişkilerin miladının Ermenistanın bağımsızlığını kazanması ile başladığını söyledi. Söyleşiyi Agos okurları için tercüme ederek özetledik.

Ermenistan Cumhurbaşkanı Sarkisyan İranda yayınlanan Shargh gazetesinde yayınlanan söyleşisinde, Ermenistan ve İran arasındaki enerji işbirliğinin devam edeceğini ayrıca İran ile Avrupa arasında bir köprü olmaya hazır olduklarını söyledi.

Sarkisyanın sorulara verdiği yanıtlar şöyle:

İran ve Ermenistanın ikili ilişkilerinin bölge için önemi nedir?

İran ve Ermenistan belki de yeryüzünün en rahatsız bölgelerinden birinde hayatlarına devam etmeye çalışıyorlar, bu bölgede teröristlerin canilikleri ile burun buruna geliyorlar. İŞİD bölgede günden güne daha da yayılıyor, İran da ne yazık ki hedef aldığı ülkelerden biri haline geldi. İran ve Ermenistan, radikalizme karşı verilen uluslararası mücadeleye ve güvenliğin-barışın sağlanmasına bölgede gönülden inanan iki ülke. Bu iki ülkenin ortak paydasının dış siyasetlerinde barış olduğuna inanıyorum, bu anlamda bölgenin geleceği için de bizim işbirliğimiz önemli.

Terör ve radikalizm konusunda İran ve Ermenistan birlikte nasıl bir mücadele verebilirler?

Söylediğim gibi terör dünyada daha önce olmadığı kadar korkutucu bir hal almaya başladı. Ülkeler ve uluslararası örgütler bu terör organizasyonlarının kendi sınırları içerisinde ya da herhangi bir ülkede kök salmasını ve desteklenmesine engel olmalılar. Buna paralel olarak uluslararası dayanışma da güçlendirilmeli, terör amasız kınanmalı, hoşgörü anlamına gelen hiç bir kelime sarf edilmemeli. Teröristlere giden can damarları kesilmeli, yok edilmeli, ne yazık ki bulunduğumuz bölgedeki bazı ülkeler kişisel çıkarlarını daha önemli gözettiklerinden olsa gerek, teröristler ile neredeyse ortak oluyorlar, destek oluyorlar. Biz bölgede bu gidişe dur diyerek, ortak bir irade göstermiş oluyoruz.

Geçen yıl, Papanın Ermenistanı ziyareti sırasında yapılan görüşmelerde, siz İran-Ermenistan ilişkilerine dikkat çekerek Hristiyan ve Müslüman iki ülke arasındaki bu dostluğun takdire şayan olduğunu belirtmişsiniz. Sizce bu dostluk en çok hangi alandaki ilişkilerde etkili ya da etkili olabilir?

Farklı dinlere mensup halkların ve ülkelerin de barış içinde olabilecekleri ve iyi ilişkiler kurabilecekleri konusunda Ermenistan ve İranın güzel bir örnek olduğunu düşünüyorum. İki ülkenin de ayırım yapmadan farklı alanlarda işbirliği içinde olabileceğini yıllardır tecrübe ediyoruz.

Turizmin güçlendirilmesi için iki ülke arasında vize uygulaması kaldırıldı, ilerde ne gibi farklı adımlar atılacak? Turizm ve seyahat konusunda yeni gelişmeler görececek miyiz?

Vizelerin kaldırılmasının etkisi beklediğimiz gibi oldu, turistler ve yatırımcılar alanında halihazırdaki kapasitenin üzerine çıkıldı. Saygıdeğer Ruhaninin sözlerini tekrarlamak isterim: Artık sınırlar yerine köprüler kurma zamanıdır. Sanırım vizelerin kaldırılması da yeni bir sembolik dostluk köprü kurulmasaydı. İranlı turistler için yeni turizm ofisleri açılıyor, onların kültürel gereksinimlerini karşılayabilecek kadrolar ve hizmetler geliyor. Ermenistanı İranlı turist için daha çekici kılabilmek için çalışmalar yapıyoruz. Ermenistan kültürel olarak çok zengin, halkı misafirperver, ayrıca bölgedeki en güvenli ülkelerden biri, bunlar İranlı turistlerin Ermenistanı ziyaret etmesi için önemli. Uçuş seferleri sayılarında büyük bir artış var, sektörün önde gelen kurumları İran ve Ermenistan arasındaki turizmi güçlendirmek için her sene daha da önemli adımlar atıyorlar.

İran ve Ermenistan arasındaki enerji ortaklığı hakkında görüşlerinizi paylaşabilir misiniz? Özellikle elektrik ve doğalgaz alanında önemli ortaklıklar söz konusu fakat İran gazını Ermenistan ve Gürcistan üzerinden Avrupaya çıkarma planları başarılı olmadı. Bu proje konusunda yeni planlar söz konusu olacak mı?

Enerji konusu iki ülke arasındaki en önemli ortaklıklardan biri, yaklaşık 10 yıldır Ermenistan ve İran arasında, iki ülkenin de karlı çıktığı Elektriğe karşı gaz projesi yürütülmekte. Bu proje için hayati bir adım 3. enerji yolunun yapımı. Böylece bu ortaklığın hacmini oldukça büyütebileceğiz. İran gazının Avrupaya çıkarılması konusuna gelirsek, böyle büyük ölçekli bir proje için tarafların her birinin uzun süren çalışmalar ve hesaplar yapması gerekiyor. Taraflar bu projeden gerekli karı elde edecekleri konusunda ikna olmalılar. Bahsettiğiniz proje için şu anda taraflar araştırmalar yapıyor, yani proje araştırma aşamasında. Daha önce de belirttiğimiz gibi biz bölgede gerçekleştirilecek büyük ölçekli bu tip bir projenin tarafı olmayı tabii ki isteriz.

Ermenistan, son yıllarda Avrasya Ekonomik Birliğine üye oldu. Bu üyelik İran-Ermenistan ilişkilerine olumsuz ya da olumlu nasıl etki etti? AB-Ermenistan ilişkilerinin etkileri nasıl oldu?

Biz daha önce de Avrasya Ekonomik Birliği (AEB) ve İran arasında işbirliği kurulması için elimizden geleni yapacağımızı söyledik ve Avrasya Ekonomik Birliği toplantılarında birliğin İran ile geliştireceği ticari rejim için önemli tekliflerde bulduk. Bu teklifler hala tartışılmakta ve eminiz ki taraflar için çok karlı olacak: İrana 180 milyonluk bir pazarın kapılarını açacak, birlik üyesi ülkeler ise İran menşeli ürünleri karlı şartlar ile satışa sunabilecekler. AB-Ermenistan ilişkilerine gelecek olursak, biz hiçbir zaman AB ile ilişkileri AEB ilişkilere karşıt görmedik. Ermenistan, İran ve Avrupaya birbirine bağlayan en kısa yol. Ermenistan Avrupalı ve İranlı işadamları arasında bir köprü olmayı mutlulukla yerine getirebilir.

İran halkına iletmek istediğiniz bir mesajınız var mı?

İran ve Ermenistan halkları şunu çok iyi bilmeliler ki, İran- Ermenistan arasındaki dostluk gökten inmedi, iki ülkenin arzu, azim ve çalışması ile başladı ve gelişti. Bölgenin en eski ülkeleri olarak eminim ki, dostluğumuz barışçıl politikalar eşliğinde bin yıllardır olduğu gibi sürecek ve gelişecek.

80 bin Ermeni

Ermenilerin azınlık olarak yaşadıkları ve devlet ile iyi ilişkiler kurduğu ülkelerin başında İran geliyor. İranda bugün yaklaşık 80 bin Ermeni olduğu tahmin ediliyor. İranlı Ermeniler kuşkusuz İran ve Ermenistan arasındaki farklı işbirliklerinin temel nedeni olmasa da; iki ülke arasındaki ilişkilerin gelişmesine katkıda bulunuyorlar.

Çeviri: Alin Ozinian

Kaynak/Source: